

Evanjelium z 9. augusta 2020

19. nedeľa všedného dňa - rok A - Matúš 14, 22 - 33

*Komentár biblického učenca Fernanda Armelliniho, ktorý nebol
revidovaný autorom*

22 Po znamení delenia chlebov prinútil Ježiš učeníkov, aby nastúpili do člna a išli pred ním na druhý breh, kým nerozpustí zástup. 23 Keď rozpustil zástup, vystúpil na vrch a postavil sa bokom, aby sa modlil. Keď nastal večer, stál tam sám. 24 Medzitým bola loď už mnoho míľ od pevniny a vlny ju rozbúrili, lebo vietor bol proti nej. 25 Na sklonku noci vyšiel k nim a prechádzal sa po mori. 26 Keď ho učeníci videli kráčať po mori, zhrozili sa a povedali: "Je to duch!" a kričali od strachu. 27 Ale Ježiš k nim hneď prehovoril a povedal: "Vzmužte sa, to som ja, nebojte sa!" 28 Peter potom povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe cez vody. 29 A povedal: "Pod!" Peter vystúpil z lode, kráčať po vode a išiel k Ježišovi. 30 Ale keď videl, že vietor je silný, zľakol sa a začal klesať a zvolal: "Pane, zachráň ma!" 31 A Ježiš hneď vystrel ruku, chytil ho a povedal mu: "Človeče malej viery, prečo si pochyboval?" 32 Len čo nastúpili do člna, vietor ustal. 33 Tí, čo boli na lodi, sa pred ním klaňali a hovorili: "Ty si naozaj Boží Syn!"

Pripomeňme si, že minulú nedeľu nám Ježiš predložil svoj návrh na vytvorenie nového sveta a tento návrh evanjelista Matúš nepredložil argumentáciou, ale opisom delenia chlebov.

Zástup dal Ježišovi k dispozícii všetko, čo mal, a toto jedlo, rozdelené podľa kritérií delenia sa, ktoré sú Božími kritériami, sa ukázalo nielen ako dostatočné, ale ako nadbytok.

Všimli ste si tiež, že na konci ryby zmizli a z akého dôvodu sa už nespomínajú? Možno evanjelista zabudol? ... Nie, on chcel, aby sme zamerali svoju pozornosť na tento chlieb, pretože príbeh chcel viesť k pochopeniu významu eucharistického slávenia.

Pamätáme si, že všetky gestá a slová, ktorými Ježiš predniesol svoj návrh, sa potom zopakovali večer pri Poslednej večeri.

Eucharistické slávenie v skutočnosti oslavuje toto zdieľanie, predkladá nám ponuku života, ktorý robí Ježiš... jeho života, ktorý sa stal chlebom, a žiada svojich učeníkov, aby si osvojili tento príbeh jeho darovaného života. Toto je autentická oslava.

Ježiš zostal, ako chlieb, s nami a v deň Pána, sme pozvaní spojiť naše životy s jeho existuje nebezpečenstvo, že, tieto eucharistie zostať rituál, a dokonca, obrátiť sa na lož, ako v prípade Korintu.

Pavol píše Korintťanom: "Čo je to za slávenie, to vaše lámanie chleba? ... Keď si každý necháva jedlo pre seba, takže niekto je sýty a opitý a iní sú hladní, a potom slávite Eucharistiu, tak táto vaša Eucharistia je lož!"

No ten chlieb, ktorý zostal v 12 košoch, číslo 12, jasne, že je to kôš pre každého učeníka, čo s tým chlebom učeníci urobili? Zjavne si ho vzali so sebou a dnes musíme sprevádzať tých 12, aby sme videli, kam berú tento chlieb, ... kam berú tento návrh nového sveta, ktorý sa rodí z podelenia sa s prvým.

Pozrime sa teraz, aký príkaz dáva Ježiš týmto učeníkom:

22 Po znamení delenia chlebov prinútil Ježiš učeníkov, aby nastúpili do člna a išli pred ním na druhý breh, kým nerozpustí zástup. 23 Keď rozpustil zástup, vystúpil na vrch a postavil sa bokom, aby sa modlil. Keď nastal večer, stál tam sám.

Aby sme pochopili posolstvo tohto úryvku, musíme mať na pamäti situáciu, v ktorej bol napísaný.

Nachádzame sa na konci prvého storočia, od Ježišovej smrti uplynulo 55 rokov a kresťanské komunity trpia uprostred mnohých ťažkostí, pohanský svet, uprostred ktorého žijú, je nepriateľský, prenasleduje ich, majú odpor židovského sveta, ale... predovšetkým sú tu vnútorné rozpory. Ako to?

V Skutkoch apoštolov sa píše, že mnohí farizeji sa obrátili ku Kristovi, ale zostali farizejmi, pevne stojacími na svojich tradicionalistických pozíciách, je ťažké obrátiť farizeja, ktorý sa zdráha prijať veľkú novosť evanjelia, ktorou je bezpodmienečné ohlasovanie Boha pre každého človeka. Tvrdohlavo naďalej verili, že požehnania, ktoré Boh prisľúbil Abrahámovi, sú vyhradené pre Izrael, pohania s tým nemajú nič spoločné, ak chcú Božie požehnania, musia sa stať Židmi.

No práve v tomto kontexte, aby osvetlilo túto zložitú cirkevnú situáciu, evanjelium uvádza toto rozprávanie, ktoré nie je kronikou, ale podobenstvom o cirkevnom živote svojej doby, a ako uvidíme, tento úryvok poskytne cenné svetlo aj pre život dnešných spoločností.

Úryvok sa začína slovami, že Ježiš, ...prinútil učeníkov odísť na člne, pričom použité grécke sloveso "**ēnankasen**" predpokladá, že došlo k odporu, aby splnili príkaz, ktorý im dal.

Prečo sa tak zdráhali nastúpiť do člna a odísť na druhý breh? Aký bol cieľ cesty?

Aký je druhý breh?

Keď sa v evanjeliu používa... druhý breh, myslí sa tým ísť na východ do krajiny, kde žijú pohania, kde sa chovajú svine, kde sú títo ľudia nečistí.

Preto sú takí neochotní... pretože, zdá sa, naozaj nechcú vedieť o tom, že idú k pohanom... Majú problém prijať myšlienku, že Kristus, evanjelium, ponuka nového sveta, je určená aj pohanom.

A je zvláštne, že Ježiš ich posielal samých a nejde s nimi.

Ježiš ide na vrch modliť sa a potom príde večer a on je stále tam... modlí sa. Ísť sa modliť na vrchol hory... nemá veľký zmysel.

Opakujem, máme pred sebou podobenstvo, zložené z biblických obrazov, ktoré sa pokúsime rozlúštiť. Loď, na ktorú učeníci nastupujú, je jednoznačne obrazom spoločenstva, spoločenstva týchto učeníkov, ktorí musia nastúpiť, aby vzdorovali morským vlnám, aby sa vydali do tejto krajiny pohanov a priniesli chlieb, ktorý je Kristus.

K dispozícii sú tri obrázky:

V Biblii má slovo *nejasnosť* presný význam.

Pripomeňme si, že v prvý deň stvorenia Boh oddelil tmu od svetla a nazval tmu nocou a svetlo dňom; od tej chvíle má svetlo vždy pozitívny význam Boh je zahalený do svetla ako do pláštia.

Druhý obraz: Tma je ríša zla, smrti, Šeol, ríša mŕtvych, hovorí Jób, je to krajina tmy.

Je to temnota, ktorá obklopuje kresťanské spoločenstvá v Matúšovej dobe, a je to temnota, ktorá obklopuje Cirkev aj dnes.

Tretí obraz: učeníci sú sami, Ježiš ich opustil, aby vystúpil na vrch...

Hora nie je hmotné miesto, je to Boží svet, miesto, kde sa človek stretáva s Bohom, a Ježiš ich opustil... pretože nastal večer, jeho deň sa skončil a on vystúpil na horu.

Teraz chápeme, že večer sa týka konca Ježišovho života na tomto svete.

Text hovorí, že pozdravil zástup, ktorý symbolizoval celé ľudstvo, a ukončil svoj deň a svoje poslanie. Tam dal celý svoj život, stal sa chlebom, uzdravil všetky neduhy a vystúpil na vrch... sám. Znamená to, že definitívne vstúpil do Božieho sveta.

Preto sú učeníci zahalení v tme a cítia sa osamelí...

Temnota je obrazom ich dezorientácie a je obrazom tých chvíľ, ktoré prežívame aj my, dnešných chvíľ, v ktorých sa aj tí, ktorí majú pevnú vieru, cítia osamelí, . prežívajú Božie ticho, ktoré je také znepokojujúce, sú to chvíle, v ktorých sa človek pýta, či urobené rozhodnutia, úsilie vybudovať nový svet... majú ešte zmysel.

Najmä vo chvíľach, keď sa človek musí konfrontovať s ríšou temnoty, lži, nespravodlivosti, násilia... so svetom smrti, ktorý sa nám niekedy... zdá neporaziteľný, a preto

...že záväzok hlásať evanjelium je zbytočný, pretože brány pekla, o ktorých Ježiš sľúbil, že neodolajú moci evanjelia, sú neporaziteľné a nepreniknuteľné.

Niekedy máme pocit, že tento záväzok voči Božiemu kráľovstvu je zbytočný, sme v pokušení...

pustiť ruky z ruky, znechutiť sa... to sú naše noci, noci pochybností, sklúčenosti neistoty.

Teraz si vypočujme, čo sa stane s druhou loďou, ktorá sa plaví na druhý breh, do cieľa, na ktorý Ježiš upozornil svojich učeníkov:

24 Medzitým bola loď už mnoho míľ od pevniny a vlny ju rozbúrili, lebo vietor bol proti nej. 25 Na sklonku noci prišiel k nim a kráčať po mori. 26 Keď ho učeníci videli kráčať po mori, zhrozili sa a povedali: "Je to duch!" a kričali od strachu. 27 Ale Ježiš k nim hneď prehovoril a povedal: "Vzmužte sa, to som ja, nebojte sa!"

Loďka učeníkov je na mori, ale otriasajú ňou vlny, v originálnom texte je tu použité grécke sloveso, ktoré správne znamená: podrobiť skúške; sú to skúšky, ktorým musí čeliť táto loďka učeníkov, ktorá je Cirkvou, **basanizo** bol veľmi tvrdý kameň, ktorý sa používal v Líbyi na skúšku, či je kov zlatý alebo podlý, vlny učeníkov trápia, takmer mučia, a nie sú ničím iným ako nevyhnutnými skúškami, ktorým musia učeníci čeliť.

kresťanské spoločenstvo, bude musieť vždy čeliť.

Aj my ich zažívame, dnes sú to vlny svetskosti, ktoré navrhujú hodnoty ...ktoré sú opakom evanjelia a sú hodnotami, za ktorými každý uteká, ...potom sú tu ťažkosti, ktoré prichádzajú zvnútra Cirkvi... sú to pohoršenia, tvrdosť srdca v počúvaní Božieho slova, pripútanosť k zastaraným tradíciám, ktoré nemajú nič spoločné s evanjeliom, a tieto skúšky vás potierajú, nútia vás trpieť, ale tiež odhaľujú, kde je zlato, pravej viery, a kde naopak viera nie je, a sú to vlny, povedzme, ktoré vyvrhnú aj niektorých, ktorí sú trochu nerozhodní, aby zostali na tej lodi, sú nepresvedčení, potom je tu protivietor,

Biblia hovorí o strašnom vetre, ktorý ohrozuje lode, Žalm 48 hovorí o východnom vetre, ktorý roztrhá lode v Tarsis, a Žalm 107, ktorý hovorí: "je vietor, ktorý spôsobuje víchrice na mori, víchrice, ktoré ťahajú lode do priepasti a spôsobujú, že námorníci sa potácajú ako opilci."

Učenci sú v tejto dramatickej situácii a necítia prítomnosť Majstra pri sebe, ku koncu noci sa objaví Ježiš kráčajúci po morských vlnách, táto Ježišova chôdza po morských vlnách sa spomína dvakrát. More je symbolom smrti toho, čo sa protiví životu; v mýtoch starovekého Blízkeho východu sa opisuje boj najvyššieho boha mezopotámskeho panteónu Marduka, ktorý poráža **"Iamm"**, more, ktoré je predstavované ako netvor, a tento obraz mora ako netvora skroteného Bohom nachádzame aj v Biblii.

Pán však nebojuje ako Marduk, ale svojím slovom ho upokojuje a utíši, oddeľuje vody... od vôd a hovorí, Kniha Jóbova: "že Boh sa obracia k moru a hovorí mu: "Sem prídeš a ďalej už nie. More ho poslúcha".

Ak si uvedomíme túto symboliku, pochopíme strach učeníkov, nie je to ich strach z Tiberiadského jazera, ktoré veľmi dobre poznali a boli aj zdatnými plavcami, ak niečo, tak to bol Ježiš..., ktorý nevedel plávať, pretože sa tam narodil, v horách dolnej Galiley, ale sú to ľudia, ktorí sú zvyknutí plávať v Tiberiadskom jazere.

Tu sa stretávame s podobnosťou. Ježiš je ten, kto kráča po morských vlnách, nemá strach, že ho pohltia, a už ho ani pohltiť nemôžu, pretože už zvíťazil nad smrťou.

Čo je strach človeka? ... je nakoniec len jedno, a to, že ho navždy pohltia víry smrti.

Žalmista rozpráva o dráme, ktorou prešiel, keď ho postihla ťažká choroba, a v Žalme 18 hovorí: "Obklopili ma vlny smrti, pekelné prúdy sa valili cezo mňa, morské vlny..."

... využíva samotný obraz vln, ktoré ho mali pohltiť.

Teraz sa zjavuje Ježiš, povedali sme, že je na vrchu, je v Božom svete, učenci sú na lodi, ktorí musia splniť úlohu, ktorú im Ježiš zveril, priniesť ho a priniesť chlieb, ktorý je ním, evanjelium. Chodí po vode, smrť nad ním nemá moc, pretože má božský život. Prešiel biologickou smrťou, ale biologická smrť... nemá moc nad Božím životom.

Tu je význam tohto obrazu chôdze po vode.

Veď v knihe Jób sa píše: "Len Boh kráča po morských vlnách, lebo smrť nad Božím životom nemá moc".

Učenci ho nepoznajú, myslia si, že majú do činenia s duchom. Ako to, že ho nepoznajú?

Nemáme do činenia so správou, ale so stránkou teológie Matúš biblickým jazykom opisuje situáciu kresťanských spoločenstiev svojej doby, ktoré boli v núdzi a skúšané, a evanjelista ich chce poučiť. Ježiš je stále pri nich, každý deň až do konca sveta, ako sľúbil, nie fyzicky, ako keď s nimi kráčal ulicami Palestíny. Je prítomný, síce iným spôsobom, ale mohli by si ho pomýliť s duchom, a aj na Veľkú noc sa používa rovnaký obraz.

Vystrašení a prekvapení učenci si mysleli, že vidia ducha.

Nie je ľahké uvedomiť si prítomnosť Zmŕtvychvstalého v kresťanskom spoločenstve..... len v očiach viery, je rozpoznateľný aj dnes Skúsme si položiť otázku: Nie je Kristus, v ktorého veríme, tak trochu duch? ... či ho naozaj necítíme prítomného po našom boku v časoch radosti, v časoch smútku a ako často sme s ním konfrontovaní, keď musíme robiť náročné rozhodnutia, je v našom živote často... len duchom?

Skutočne veríme, že je Vzkriesený, že kráča po vodách smrti, a ak áno, potom sa vynára otázka: či nám nemôže odovzdať aj svoju božskú moc, ktorá nám umožňuje kráčať po vodách smrti?

Čiže, či nám tiež nemôže odovzdať ten božský život, ktorý má, aby sme aj my neboli pohltení vírom smrti?

Matúš na túto otázku odpovedá dialógom medzi Ježišom a Petrom, ktorý je medzi evanjelistami ojedinelý, a tak si ho vypočujme:

28 Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe po vode. 29 A povedal: "Pod!" Peter vystúpil z lode, kráčal po vode a išiel k Ježišovi. 30 Ale keď videl, že vietor je silný, zľakol sa a začal klesať a zvolal: "Pane! zachráň ma!" 31 A Ježiš hneď vystrel ruku, chytil ho a povedal mu: "Človeče malej viery, prečo si pochyboval?" 32 Len čo nastúpili do člna, vietor ustal. 33 Tí, ktorí boli na lodi Poklonili sa pred ním a povedali: "Ty si naozaj Boží Syn!"

Petrova otázka je trochu zvláštna, však?

Je však nepravdepodobné, že by sa Peter bál čeliť Galilejskému moru.

Je odborníkom na plávanie a tieto otázky kladú len tí, ktorí nechápu symbolický význam celého príbehu.

Máme pred sebou podobenstvo: Peter sa nebojí vôd Tiberiadského mora, ale... vln mora smrti... bojí sa, ba bojí sa potopenia a chcel by byť v rovnakom stave ako Ježiš, kráčať po vlnách tohto mora... bez toho, aby ho pohltili.

Majster ho pozýva, aby išiel k nemu, to znamená, že ho žiada, aby prišiel tam, kde je... a aby kráčal po morských vlnách bez toho, aby ho to strhlo, aby robil to, čo urobil, to znamená voľbu daru života, a Peter to prijíma, ide k Majstrovi, ale potom sa začne báť voľby, ktorú urobil, aby išiel k Majstrovi. Dať svoj život, ho desí a v istom momente si myslí, že to nezvládne, a prosí Pána, aby mu dal vlastné sily, a pokiaľ má oči upreté na Majstra, na to, čo robí, tak sa mu darí ísť k nemu, ale keď jeho viera zlyhá, keď začne pochybovať o voľbe, ktorú urobil, klesá, bojí sa, že sa potopí, to znamená

začne znova premýšľať o tom, že... dať život znamená stratiť ho... a potom sa mu vráti myšlienka, že možno je lepšie žiť tak ako všetci, nechať si život pre seba... len si ho trochu užiť.

Ale práve táto voľba nás potápa.

Ak si život ponecháme pre seba, stratíme ho; aby sme si ho zachovali, aby sme vzdorovali vlnám smrti, musíme ho darovať.

Peter je obrazom nášho stavu ako... neistých, váhavých učeníkov, trochu veríme... v Krista, trochu ho vidíme..., ale potom sa otočíme a klesáme.

Pochybnosť, ktorá nás napáda, nie je o tom, že Ježiš nie je úspešný človek, je o tom, že dar života, z lásky, nie je tá krásna voľba, ktorú sa oplatí urobiť, pochybnosť je o tom... či to dokážem alebo nedokážem k Ježišovi a táto pochybnosť, hovorí Ježiš, je znakom tvojej malej viery, dôveruješ mi, ale len trochu.

Potom sa bojí a vráti sa s Ježišom do člna. Peter vystúpil z loďky, čo sa nesmie robiť, lebo ak vystúpiš z loďky Cirkvi, zostaneš sám... ideš na dno, ale keď prijmeš Ježiša do loďky, všetky vetry sa utíšia, Cirkev dnes, ale aj náš osobný život je vždy rozbúrený vlnami. Ako tieto vlny upokojíte?

Nechajte evanjelium vstúpiť do vášho života, do života Cirkvi a vlny sa upokojia, nechajte eucharistický chlieb vstúpiť do vášho života, do života Cirkvi, autentickú eucharistiu, nie pokryteckú, eucharistiu, ktorá skutočne znamená spojenie... s darovaným životom a potom sa vlny upokojia!